

Möten med romer i Europas länder
av Mats Granberg
Norrköpings tidning, 25/06-07

Joakim Eskildsens fotoutställning Romska resor har placerats illa på Kulturhuset. Men trots det kan man inte undgå det engagerande, vackra och storslagna i hans bilder av romer i Europa. Den danske fotografen Joakim Eskildsen har sedan 2000 rest i Indien, Grekland, Rumänien, Ungern, Frankrike, Finland och Ryssland för att dokumentera romernas liv och historia. Resultatet har blivit en gedigen - Eskildsen visar omkring 145 bilder - men illa placerad utställning på Kulturhuset i Stockholm som bär namnet Romska resor.

Romernas situation är på många håll i Europa beklagansvärd. Samtidigt som romerna behandlas illa kan vi européer inte undgå att fascineras av deras nomadiska kultur som tycks oss på både gåtfull och ibland ätråvärd. Eskildsens bilder speglar denna kluvenhet. Bilderna, de flesta fantastiskt vackra, stilsäkra eller dramatiska, är delar i olika berättelser. Här finns ett socialreportage från ett bortglömt Europa, här finns en storslagen landskapsskildring och här finns bilder som drar åt forna tiders zigenarromantik.

Under en himmel med hotfullt gråa moln står en ung kvinna och diskar. I bakgrunden skymtar en husvagn och en van. Det är en bild från Frankrike, resande fångade utanför Camargue. En utsträckt hand mot himmelsblå bakgrund håller ett svartvitt fotografi. Två romska barn har klätt ut sig till indiskor, inspirerade av de populära filmerna. Och på ett tredje fotografi sitter två kvinnor, sannolikt mor och dotter och samspråkar. Den tredje bilden är från Ungern. De texter som finns i utställningen är utdrag ur Cia Rinnes detaljrika och faktaspäckade reseskildring, de fokuserar inte direkt på Eskildsens bilder och fungerar därför inte vägledande i utställningen.

Romska resor ska bli bok framåt hösten och jag tror att det kommer bli en betydande fotobok där texten och bilderna får det sammanhållna utrymme som förvägras dem på Kulturhuset. Där är ett av utställningsrummen ett genomgångsrum med en rulltrappa i mitten och det är att misshushålla med Joakim Eskildsens projekt. Nu får man vandra mellan bilderna och rummen, stänga av ljuden från de förbipasserande för att kunna följa med honom på hans romska resor.